

PANCHSHEEL PUBLIC SCHOOL

10+2 Senior Secondary School (Affiliated & Recognized by CBSE)
Jaitpur, Badarpur, New Delhi-44

REVISION PAPER

SESSION 2023-24

Time: Subject: SANSKRIT Class: V II Date: M. Marks: 50

(I) अधोलिखितं अपठितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उचित उत्तराणि लिखत। 6.

इयं धरा सूर्य परितः भ्रमति। अस्याः भ्रमणेन एकस्मिन् वर्षे वसन्तः, ग्रीष्मः, वर्षा, शरदः, हेमन्तः, शिशिरश्च इमे षड्ऋतव भवन्ति। फरवरीमार्चमासयोः वसन्तर्तुः आगच्छति। अस्मिन् ऋतौ सूर्यस्य रश्मयः उष्णाः न भवन्ति। एतस्मात् कारणात् अस्मिन् समये न अतिशीतं भवति न अतितापः। अस्मिन्नेव काले वृक्षाः पादपाः च नवीनानि पत्राणि धारयन्ति। सर्वेषु ऋतुषु अयं ऋतुः सर्वेभ्यः प्रिया वर्तते। अस्य विविधानि नामानि सन्ति, यथा- मधुमासः, कुसुमाकरः, ऋतुराजः च।

अ) एकपदेन उत्तरत -

1. ऋतुराजः कः ?

2. सूर्य परितः का भ्रमति ?

आ) पूर्णवाक्येन उत्तरत -

1. षड्ऋतूणां नामानि लिखत।

इ) निर्देशानुसारम् उत्तरत -

1. "सर्वेषु ऋतुषु" अत्र विशेषण पदं किम् ?

(ऋतुः/सर्वेभ्यः / सर्वेषु)

2. "पुरातनम्" इति पदस्य विलोमपदं किम् ?

(अतिशीतं / नवीनम् / अति उष्णम्)

ई) अनुच्छेदस्य उपयुक्तम् शीर्षकं किम्?

(II) विद्यालयात् अवकाशार्थम् प्राचार्यं प्रति अधोलिखितं पत्रं मञ्जूषातः उचितपदानि गृहीत्वा पूरयत् -5.

सेवायाम् ,

मान्या प्राचार्या ,

कुलाची-हंसराज-माडल-विद्यालयः

अशोक विहारः दिल्ली।

महोदयाः ,

सविनयं (१) _____ इदम् अस्ति यत् (२) _____ अहम् ज्वरेण (३) _____ अस्ति। ज्वर कारणात् (४)

_____ आगन्तुम् असमर्थः अस्मि। कृपया माम्। (५) _____ अवकाशं प्रदाय अनुग्रहणन्तु।

दिनांकः _____

भवदीयः शिष्यः

अनुजः

मञ्जूषा - दिनद्वयस्य , निवेदनं , गतरात्रौ, पीडितः , विद्यालयः ।

(III) अधोलिखितं चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषातः पदानि च चित्वा संस्कृते पञ्च वाक्यानि लिखत। 5.

मञ्जूषा - जन्मदिवसस्य, बालाः , प्रसन्नाः, करतलध्वनिम् , मनोरंजनम् , वायुगोलकाः, खादन्ति ।

(IV) अधोलिखितानाम् वाक्यानाम् संस्कृतभाषायाम् अनुवादं कुरुत -4.

क. तुम उद्यान में खेले।

ख. तुम दोनों ने गीत गाए।

ग. मैंने प्रातः व्यायाम किया।

घ. तुम दोनों रेल से कहां गए थे ?

5. निर्देशानुसारम् उचितं शब्दरूपं चिनुत- 3.

क. मति- शब्दस्य , द्वितीया विभक्ति, एकवचनं किम्?

ख. मति- शब्दस्य षष्ठी विभक्ति बहुवचनं किम्?

ग लता - शब्दस्य , चतुर्थी विभक्ति , द्विवचनं किम्?

6. निर्देशानुसारं उचितं धातुरूपं लिखत। 3.

क) गै-धातु , लृट् लकार ,प्रथम पुरुष, द्विवचनं

किम्?

ख) कृ -धातु , लङ्. लकार, मध्यम पुरुष, एकवचनं किम् ?

ग) नम् -धातु , लट् -लकार , उत्तम पुरुष बहुवचनं किम्?

7. उचित पर्याय पदानि लिखत -2

क) रात्रि =

ख)वृक्षः =

ग) पुत्रः =

घ) सेवकः=

8. उचित विलोमपदानि लिखत -2

क) सज्जनः =

ख) जयः =

ग) स्तुति : =

घ) मूकः =

9. अंकानाम् स्थाने संस्कृत संख्यापदं लिखत। 3.

क) ____ (20) बालकाः पुस्तकालये पठन्ति।

ख) ____ (14) बालकाः भ्रमन्ति ।

ग) ____ (16) वानराः कूर्दन्ति।

10. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उचित उत्तराणि लिखत। 4.

मम मित्रं अहम् च हयः दिल्लीदर्शनाय अगच्छाव। सर्वप्रथमम् आवां भारतद्वारं (इण्डिया गेट) अगच्छाव। तत्र आवां वीरेभ्यः सैनिकेभ्यः श्रद्धांजलिम् अयच्छाव। तत्पश्चात् जंतुशालां अगच्छाव। जंतुशालायां आवाम् अनेकान् जन्तून् खगान् च अपश्याव। आवां आनन्दम् अन्वभवाव। सांयकाले आवां गृहं प्रत्यागच्छाव।

क). एकपदेन उत्तरत्-

1. त्वम् मित्रेण सह कुत्र अगच्छः ?

(दिल्ली मेट्रो: / दिल्लीदर्शनाय/ उद्यानं)

2. युवां कदा गृहं प्रत्यागच्छतम् ?

(सांयकाले/ प्रातःकाले/ मध्याह्नम्)

ख) पूर्णवाक्येन् उत्तरत -

1. युवाम् जन्तुशालायां कान् अपश्यतम्?

ग) भाषिककार्यम् -

1. “ वीरेभ्यः सैनिकेभ्यः” अत्र विशेषण पदं किम् ?

(वीरेभ्यः/ सैनिकेभ्यः)

2. सांयकाले आवां गृहं प्रत्यागच्छाव।” अत्र क्रिया पदं किम्?

(आवां / गृहं / प्रत्यागच्छाव)

11. अधोलिखितं पद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उचित उत्तराणि लिखत। 4.

उद्यमेन हि सिध्यन्ति कार्याणि न मनोरथैः।

नहि सुप्तस्य सिंहस्य प्रविशन्ति मुखे मृगाः।

अ) एकपदेन उत्तरत -

1. कार्याणि केन सिध्यन्ति ?

2. मनोरथैः किम् न सिध्यन्ति ?

आ) पूर्णवाक्येन् उत्तरत -

1. सुप्तस्य सिंहस्य मुखे के न प्रविशन्ति?

इ). निर्देशानुसारम् उत्तरत-

1“ उद्यमेन हि कार्याणि सिध्यन्ति ” अत्र क्रिया पदं किम् ?

2.“उद्यमः” इति पदस्य विलोमपदं किम् ?

12. प्रश्न- निर्माणम् कुरुत । 3.

क) (अकुलस्य) जन्मदिवसः आसीत्।

ख) अकुलः (केकम्) अकृन्तत्।

ग) सुकृति दीपिका च (गीतम्) अगायताम्।

13. अधोलिखितं श्लोकस्य अन्वयं पूरयत्। 2.

चन्दनं शीतलं लोके चन्दनादपि चन्द्रमाः।

चन्द्रचन्दनयोर्मध्ये शीतला साधुसंगतिः।।

अन्वयः - (अस्मिन्) लोके ____ (1) शीतलं (भवति) चन्दनात् अपि ____ (2) शीतलः (भवतिपरं) चंद्र
चन्दनयोः ____ (3) साधुसंगतिः ____ (4) (भवति) ।

मञ्जूषा - चन्द्रमा , शीतला , चन्दनं , मध्ये

14. कथाक्रमानुसारं वाक्यानि लिखत - 4.

१. अहम् तव विद्यालये एकं वटवृक्षं आरोपयामि ।

२. यूयम् मधुरं गीतम् अगायत।

३. यूयम् स्वस्थाः भवत।

४. वृक्षान् न कृन्तत ।